

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
 ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
 23.12.2021

07-03-105S

СИЛАБУС
освітньої компоненти

SYLLABUS

<i>ПСИХОЛОГІЯ</i>	<i>PSYCHOLOGY</i>	
Шифр за ОП	0K9	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Educational level: bachelor's (first)	
Галузь знань Освіта / Педагогіка	01	Field of knowledge: Education / Pedagogy
Спеціальність Середня освіта (Історія)	014.03	Field of study: Secondary education (History)
Освітня програма Середня освіта (Історія)		Educational Program: Secondary education (History)

Силабус навчальної дисципліни *Психологія* для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 – Середня освіта (Історія) денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / С.С. Якубовська. Рівне: НУВГП, 2021. 15 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/subjects/>

Розробник силабусу: *Якубовська Світлана Святославівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 13 грудня 2021 року

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*

Керівник освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Історія)»

д.п.н, професор.

Олексін Ю.П.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № від “___” _____ 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ
Ковшун Н.Е.

д.е.н, професор

СЗ №-7222 в ЕДО.

© Якубовська С.С., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Середня освіта (Історія)</i>
Спеціальність	<i>014.03 – Середня освіта (Історія)</i>
Рік навчання, семестр	<i>2 3</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>20 години</i>
Семінарські заняття:	<i>20 годин</i>
Самостійна робота:	<i>80 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>Денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	<i>Якубовська Світлана Святославівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін</i>
Вікіситет	https://cutt.ly/vWKfusN
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-7634-8164
Як комунікувати	s.s.yakubovska@nuwm.edu.ua тел. 0677294617 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ
Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі
<p><u>Актуальність</u> навчальної дисципліни полягає у тому, що «Психологія» належить до дисциплін, що вивчають особливості функціонування і розвитку особистості, а також спрямовані на формування здатності майбутнього фахівця до самостійної професійної дії.</p> <p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є пізнання закономірностей психічної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі навчання, системи психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності.</p>
Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle
https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2193
Компетентності
<p>ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії,</p> <p>ЗК 15. Знання про закони і різновиди мислення, способи</p> <p>ФК01. Опанування базовими методами загальної педагогіки у професійній діяльності.</p> <p>ФК02. Опанування базовими методами загальної психології у професійній діяльності.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)
<p>ПРН 06. Застосувати знання з основ наукових досліджень та історичної інформатики у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 07. Створювати освітнє середовище, яке стимулює інтелектуальну активність особистості та її організацію відповідно до вікового розвитку організму; практична орієнтація на ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 21. Вміти на практиці застосовувати основи майстерності вчителя в управлінні собою, майстерність педагогічного спілкування, майстерність в управлінні навчально-виховним процесом.</p>

Структура навчальної дисципліни

Теми лекційних занять:

Тема 1. Предмет психології та її завдання. Методи психологічних досліджень

Опис теми:

Психологія як наука про закономірності виникнення і функціонування психіки. Основні етапи становлення психології як науки. Основні напрями (наукові школи) сучасної психології. Місце психології в системі наук про людину. Методологічні принципи психології. Принципи детермінізму, єдності свідомості і діяльності, їх розвитку і втілення в методах психологічного дослідження.

Основні методи психології: спостереження й експеримент. Допоміжні методи психології: опитування (анкетування, інтерв'ю), тести, вивчення продуктів діяльності. Умови одержання надійних результатів психологічного дослідження. Професіограма: аналіз особистісних і професійних якостей фахівця.

Тема 2. Психологія пізнавальних процесів. Сенсорно-перцептивний рівень пізнання.

Опис теми:

Відчуття та сприймання. Поняття про відчуття. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів. Закономірності і основні властивості відчуттів. Відчуття і діяльність. Поняття про сприймання. Властивості й закономірності сприймання. Спостереження і спостережливість. Роль пізнавальних процесів в професійній діяльності.

Тема 3. Когнітивна сфера особистості

Опис теми:

Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Класифікація видів мислення. Розумові дії та операції мислення. Види мислення. Процес розуміння та розв'язування завдань.

Поняття про пам'ять. Теорія пам'яті. Механізми пам'яті. Загальна характеристика процесів пам'яті. Види пам'яті. Уявлення пам'яті. Індивідуальні відмінності в пам'яті людини. Виховання пам'яті.

Поняття про уяву. Фізіологічні основи уяви. Функції уяви. Види і прийоми уяви. Розвиток уяви. Індивідуальні особливості уяви людини.

Поняття про увагу. Уважність як властивість особистості. Інтелектуальні можливості і професійна діяльність.

Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості. Психічні стани особистості

Опис теми:

Поняття про емоції та почуття. Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів. Види почуттів. Форми переживання почуттів. Основні емоційні стани. Роль і функції емоцій. Характерні особливості почуттів. Вищі почуття. Індивідуальні емоційні прояви.

Поняття про волю. Фізіологічні механізми волі. Вольові дії. Структура вольового акту. Вольові якості особистості. Вольова активність людини. Виховання волі. Регулятивне значення емоцій і волі в самотворенні майбутнього фахівця.

Тема 5. Психологія особистості

Опис теми:

Поняття про особистість. Індивід, особистість, індивідуальність. Психологічні характеристики особистості: стійкість, цілісність, активність. Структура особистості. Структура самосвідомості. «Я-образ» як система уявлень особистості про себе. Самооцінка. Рівень домагань особистості. Можливості розвитку самосвідомості.

Спрямованість особистості. Потреби і мотиви. «Піраміда» потреб А. Маслоу. Форми спрямованості: потяги, установки, бажання, інтереси, схильності, ідеали, світогляд, переконання. Емоційний інтелект як складова успіху в професійній діяльності.

Тема 6. Індивідуально-психологічні властивості особистості

Опис теми:

Особливості поведінки особистості: темперамент і характер. Темперамент як характеристика динамічної сторони психіки. Прояв властивостей нервової системи в темпераменті. Тип темпераменту і їх характеристика. Темперамент і його вплив на успішність діяльності. Темперамент і характер. Структура характеру. Психологічні умови формування характеру.

Здібності як умова успішного здійснення діяльності. Природні

передумови розвитку здібностей (задатки). Види здібностей. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість, талант, геніальність. Психологічні умови формування і розвитку професійних здібностей.

Тема 7. Особистість у діяльності і спілкуванні

Опис теми:

Поняття про діяльність. Діяльність як цілеспрямована й усвідомлена активність особистості. Структура діяльності: цілі, мотиви, дії. Компоненти дії і їх функції. Основні види людської діяльності. Класифікація діяльності. Поняття про навички, вміння, звички. Поняття про спілкування. Спілкування як умова формування особистості. Структура спілкування. Види спілкування. Функції спілкування. Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність.

Тема 8. Студент як суб'єкт процесу навчання у вищій школі

Опис теми:

Суперечливості та кризи студентського віку. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Типологічні особливості сучасних студентів. Професійна «Я-концепція» сучасного студента. Професійна «Я-Концепція особистості» Соціально-психологічні закономірності професійного становлення особистості.

Тема 9. Особистість та діяльність викладача вищої школи

Опис теми:

Психологічна характеристика особистості викладача. Професійна самосвідомість викладача. Особливості професійного самовизначення та становлення «Я-концепції» викладача. Наукова організація праці викладача як чинник його професійного самовдосконалення. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача. Психологія стилів педагогічної діяльності. Типологія викладачів. Авторитет викладача.

Тема 10. Соціально-психологічна сфера особистості

Опис теми:

Соціалізація особистості. Загальна характеристика процесу соціалізації. Соціальні групи, основні параметри, класифікація груп. Закономірності функціонування малих груп. Міжособистісні стосунки. Привабливість взаємовплив. Механізми взаємовпливу. Типи міжособистісних стосунків.

Феномени ідентифікації, рефлексії та симпатії. Конфліктні ситуації та шляхи розв'язання. Функції та типологія конфліктів. Основні стилі поведінки в розв'язанні конфліктів.

Тематика семінарських занять:

1. Методи психологічних досліджень
2. Закономірності і властивості відчуттів та сприймання
3. Уява як вища форма розумової діяльності
4. Форми переживання емоцій і почуттів. Виховання волі
5. Особливості психічних процесів та їх прояви в пізнавальній та емоційно-вольовій сфері студента
6. Індивідуально-психологічні властивості особистості
7. Роль емоційного інтелекту в професійній діяльності майбутніх фахівців
8. Спілкування як феномен психології. Засоби спілкування.
9. Психологія міжособистісних стосунків у групі
10. Формування соціально-психологічного клімату в колективі

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікативні навички, здатність подолання конфліктних ситуацій, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення та інші.

Форми та методи навчання

Методи навчання: традиційні та інноваційні методи навчання (тренінги, симуляційні ігри, диспути, презентації, міні-лекції, метод кейсів, моделювання професійної діяльності, ситуаційні дослідження та інші)

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати завдання пов'язане із пошуком інформації стосовно вибраної професійної діяльності, оформити у презентаційний вигляд та представити-захистити перед колективом студентів групи; вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів

иляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне створення презентаційного завдання, студент отримує такі обов'язкові бали:

- 10 балів за вчасне (згідно з визначеним графіком) виконання завдання;
- 10 балів за якісне оформлення завдання;
- 20 балів за представлення завдання;
- 20 балів за захист та відповіді на запитання.

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему можуть дослідницької роботи вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,4 бали (8 балів), рівень 2 – 8 запитань по 1 балу (8 балів), рівень 3 – 2 запитання по 2 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

Посвідчення навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються досягнення викладача курсу – керівника відділу якості освіти НУВГП – механізми та процедури в освітньому процесі університету <https://nuwm.edu.ua/sp>.

Інформаційні ресурси

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>].

2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.Ua/laws/show/2145-19>].

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-n>].

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>].

5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р., № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 №1648) [Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha~osvita/rekomendatsii-1648.pdf>].

11

6. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelincs_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf].

7. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко та ін. / За ред. В. Г. Кременя – К.: ТОВ «Видавничий дім «Пляєди», 2014. – 100с. ISBN 978-966-2432-220 <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>.

8. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

9. Наукова бібліотека НУБГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)

10. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>

11.Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/

12. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>

13. Психологічний сайт <http://psy.piter.com/>

Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>.

Академічна доброчесність

1. Академічне письмо та бібліографія - Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.

2. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>

3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
4. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
5. Про Етичний кодекс ученого України. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>.
7. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL: <http://education-ua.org.ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti>.
8. Стили оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliohrafichnykh.
Українські наукові журнали: Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: usj.org.ua/.
9. Шліхта Н., Шліхта І. Методичні рекомендації та програма курсу «Основи академічного письма». URL: <http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysmametodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu>.
10. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Назва з екрану. – Режим доступу: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_acgr.pdf. Cite This for Me. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://www.citethisforme.com/>.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://er3.nuwt.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно з

<p>http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/. Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
<p align="center">Неформальна та інформальна освіта</p>
<p>Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/. На ресурсі - https://www.skeptic.in.ua/integrity/?fbclid=IwAR2TE9zaoPiVjFfH281AqWCB4S116GlCpmjfto6CvZ0eAN7efPpMM7LmuHY студенти зможуть знайти: офіційні документи і рекомендації, ФБ, Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні, вебінари, короткі відеопоради студентам, аналітика, книжки, монографії, системи виявлення текстових запозичень, кодекси етики, академічне письмо, дискусії, інфографіка.</p>
<p align="center">Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання</p>
<p>До викладання курсу долучений практикуючий психолог з напряму “Позитивна психологія” кандидат психологічних наук, доцент Оксентюк Наталія Володимирівна. .</p>
<p align="center">Правила академічної доброчесності</p>
<p>Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag.</p> <p>В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.</p>
<p align="center">Вимоги до відвідування</p>
<p>Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.</p> <p>При об’єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE</p>

<https://cutt.ly/gWfvrlP>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукових досягнень у галузі психології і педагогіки.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у галузі психології і педагогіки.. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>
- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>
- Як знайти статтю у Scopus:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>
- База періодичних видань:
<https://www.scimagoir.com/>
- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній

доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Лектор, к.п.н., доцент

С.С. Якубовська